

PREVENTIVNÍ PROGRAM PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ NA 2. STUPNI ZŠ

ZŠ VEJROSTOVA 1
2023/2024

Cíle prevence na 2. stupni:

- Zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči rizikovému chování, zejména zaměření na prevenci a řešení šikany a kyberšikany, na prevenci zneužívání návykových látek, bezpečnost v kyberprostoru, pěstování právního vědomí (dětská práva), výchovu ke zdravému životnímu stylu. Za nejdůležitější ve specifické drogové prevenci považujeme zajistit co nejméně závislosti nebo experimentů nebo alespoň oddálení prvních experimentů a braní drog. Jelikož si uvědomujeme, že závislosti vznikají často již v raném věku kolem 11 roku, klademe velký důraz na včasný začátek prevence a jeho dlouhodobé působení.
- Zejména během distančního vzdělávání a poté i v souvislosti s událostmi ve světě se u některých žáků prohloubily deprese, uzavřenost a jiné problémy, které úzce řešíme ve spolupráci poradenského pracoviště společně s rodiči.

Charakteristika školy:

Jsme školou s 1. - 9. postupným ročníkem na brněnském sídlišti Bystrc. Škola je situovaná v krásném prostředí obklopeném lesy. U školy je vybudován velký sportovní areál. Škola je dobře dostupná prostředky MHD. Před školou jsou velká parkoviště.

Součástí školy je školní družina.

Kolem školy je moderní sportovní areál s fotbalovým, volejbalovým a basketbalovým hřištěm, tenisovým kurtem a atletickým oválem se sektory na vrh koulí, skok do dálky i výšky, arboretum, workoutové a dětské hřiště s prolézačkami a stolním tenisem.

V době volna a přestávek mohou žáci využívat prostorné chodby s oddychovými koutky, jsou jim k dispozici automaty s občerstvením.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří učitelé různých věkových kategorií. Všichni se zúčastňují dalšího vzdělávání v oblastech zahrnujících jak rozvoj odbornosti vlastní aprobace, tak i dalších kompetencí. Na 1. stupni je sekce zapojená do projektu Začít spolu.

Ve škole působí poradenské pracoviště, jehož aktivity jsou zaměřeny na pomoc dětem, rodičům i pracovníkům školy.

- školní psycholog pro 1. stupeň
- školní psycholog pro 2. stupeň
- výchovný poradce
- speciální pedagog pro přímou práci s dětmi
- školní speciální pedagog pro koordinaci podpůrných opatření

- speciální pedagog pro nákup a evidenci kompenzačních pomůcek
- školní metodik prevence pro 1. stupeň
- školní metodik prevence pro 2. stupeň
- sociální pedagog

U žáků 6. – 9. ročníku se zaměříme především na :

- akceptování dětí navzájem mezi sebou,
- společné stanovení a zažití pravidel harmonického soužití mezi žáky a učiteli,
- spolupodílení se na vytvoření pozitivního a adekvátního sebehodnocení u žáka,
- výchovu k vzájemné úctě a sebeúctě,
- řešení konfliktů a schopnost komunikace,
- výchovu k vyjádření vlastního názoru,
- práci v kolektivu,
- svět kolem nás a rizika, která na nás číhají – alkohol, drogy, kouření,
- pochopení pojmu zdraví, z něhož se odvíjí i chápání poškození zdraví,
- dětská práva,
- podporu sportovního ducha a zásady fair play,
- prevenci kyberšikany,
- bezpečný pohyb v kyberprostoru.

Programy využívané pro rozvoj kvalitních mezilidských vztahů:

- adaptační pobyty pro šesté třídy,
- komunitní kruh,
- projektové vyučování (Lidská práva, Vztahy ve třídě a šikana, Rizika zneužívání omamných látek),
- výlety a sportovní soustředění,
- třídnické hodiny,
- výchova k občanství,
- školní parlament,
- tematické besedy, přednášky a divadelní zpracování problematiky.

Plán samostatných projektů prevence rizikového chování:

- **Září**
 - projekt adaptačních pobytů pro šesté ročníky: zaměřuje se především na zvládnutí obtížného přechodu na druhý stupeň, stmelení nově vytvořených kolektivů šestých tříd, vzájemné poznávání se mezi dětmi i seznámení s třídním učitelem, podporuje kooperaci ve třídě, učí toleranci a skupinové práci
 - Zdravý životní styl – besedy
 - Prevence kyberšikany a bezpečnost v kyberprostoru – úvodní hodiny informatiky – zapojení do projektu Kraje pro bezpečný internet, přednášky PČR
- **Říjen**
 - Prevence duševních poruch

- Genderové stereotypy
 - Seznámení učitelů s MPP
- **Leden** – **Projekt prevence sociálně patologických jevů** – se zaměřením na:
 - 6. a 7. ročníky: Vztahy ve třídě, asertivní chování, etickou výchovu : žáci se učí spolu správně komunikovat a spolupracovat, seznámí se s tím, co to šikana je, které chování lze za šikanu považovat, jak se jí bránit, sami si vytváří charty proti šikanování a snaží se vcítit do role oběti i útočníka. Obě třídy mají zpracované stejné téma, přizpůsobené ale jejich věku a získaným zkušenostem, projekt v sedmé třídě navazuje na přecházející rok, aniž by opakoval aktivity.
 - 8. ročník: Problematika alkoholu: projekt dětem přibližuje vliv alkoholu na zdraví a na výkon. Pracuje s riziky, zdůrazňuje následky zneužití alkoholu, varuje před vznikem závislosti a upozorňuje na nebezpečnou chytlavost reklam.
 - 9. ročník: Problematika drog a drogové závislosti
 - **Květen** - děti z devátých ročníků uspořádají moderovanou besedu pro páté ročníky, jejíž tématem bude přenos informací a zkušeností starších dětí mladším o tom, jak funguje druhý stupeň.
 - **Proč říct NE cigaretám** - hlavní cílem projektu je prevence vzniku a rozvoje závislosti na tabáku u dětí a mladistvých. Autoři projektu předpokládají, že nejúčinnější prevence vzniku závislosti na tabáku je zvýšení informovanosti o této problematice u dětí a mladistvých, protože jsou nejvímavější a nejzranitelnější skupinou

Aktivity organizované školou v době mimo vyučování:

- zájmové kroužky,
- výlety a sportovní soustředění,
- sportovní soutěže a přátelská utkání,
- akce pořádané školou mimo vyučování (táborák, soutěže v recitaci, ve zpěvu).

Vzdělávání pedagogických pracovníků:

- jednodenní seminář na téma praktické řešení šikany,
- besedy k prevenci a zneužívání návykových látek, dětských práv,
- samostudium materiálů k šikaně a prevenci návykových látek,
- nabídka preventivních činností pro učitele a následné ověření jejich účinnosti.

Aktivity pro rodičovskou veřejnost:

- informace o problematice prevence sociálně patologických jevů pro rodiče na internetových stránkách školy,
- třídní schůzky, hovorové hodiny,
- neformální setkávání (Olympijský den, besedy)

Přehled učiva na téma prevence rizikového chování:

Informatika, Svět práce 6. – 9. ročník:

Bezpečný internet, digitální stopa, internetové já, sociální síťování, kyberšikana, kybergrooming, sexting, nelegální obsah, pirátství, zabezpečení zařízení a osobních dat, úroveň a kvalita komunikace na síti, aj.

• **6. ročník**

Výchova k občanství: Člověk ve společnosti: práva a povinnosti žáků, pravidla chování, morálka, spolupráce.
Člověk jako jedinec: podobnosti, odlišnost

• **7. ročník**

Výchova k občanství: Člověk ve společnosti: rozdíly mezi lidmi, rovnost, nerovnost, solidarita; vztahy mezi lidmi, konflikty, komunikace
Výtvarná výchova: Vlastní prožívání: vyjádření sebe pomocí barev
Komunikace a ztvárnění sociálně patologických jevů

• **8. ročník**

Výchova k občanství: Člověk jako jedinec: posuzování sebe a jiných, sebehodnocení
Stát a právo: lidská práva, práva dítěte, šikana, problémy lidské nesnášenlivosti, diskriminace, právní ochrana, trestní postizitelnost.
Výchova ke zdraví: Vztahy mezi lidmi: pravidla soužití, význam pozitivní komunikace, důsledky nepřiměřeného chování
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence: stres, formy násilí a kriminalita, sexuální kriminalita, zneužívání návykových látek.
Osobnost a sociální rozvoj: sebepoznání, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace, morální rozvoj.
Rozvoj osobnosti: asertivita, duševní zdraví, osobní bezpečí
Rodina: sociální role, postavení muže a ženy, sociální komunikace, pravidla společenského chování
Sexuální výchova, prevence zneužívání návykových látek

Česká jazyk: Charakteristika literární postavy- vzory chování

• **9. ročník**

Česká jazyk: Úvaha (šikana, vztahy mezi lidmi, diskriminace)
Dějepis: Holocaust, rasismus, antisemitismus
Zeměpis: Globální problémy lidstva

Společnost a hospodářství: lidské rasy, tolerantnost
k náboženství

Výchova k občanství: Člověk jako jedinec: osobní kázeň, schopnost adaptace, osobní
rozvoj

Globální svět: globální problémy

Beseda s právníkem – trestní zodpovědnost

Zpracoval

Mgr. Petr Slonek